

мінється ставлення особистості до себе: правильне рішення життєвої проблеми, що відкриває нові життєві перспективи, затверджує цінності особистості, підвищує у неї рівень самоповаги, упевненість у своїх силах, зміцнює принципи життя. Вчинок відкриває самому суб'єкту його досі приховані душевні і духовні потенціали і тим самим вносить зміни в його самосвідомість, образ Я.

Різні типи особистостей здійснюють життєві вибори по-різному: відповідно до загального задуму, особистої життєвої програми, життєвого плану; відповідно до приписів суспільства, соціальної програми; ситуативно, не заглядаючи уперед, підкоряючись актуальній потребі в конкретній ситуації; деякі ж взагалі вважають за краще не бачити проблем і нічого не вирішувати.

Способи постановки і рішення життєвих завдань при здійсненні життєвого вибору є психологічним механізмом життєдіяльності особистості на життєвому шляху, тобто і особистісного розвитку:

Таким чином, життєвий вибір людини визначається не лише об'єктивними обставинами, ситуацією вибору, але і самим суб'єктом вибору, його ментальністю. Суб'єктивні складові вибору містять окремі характеристики, які настільки тісно взаємозв'язані між собою, що це дозволяє говорити про їх системний вплив на життєвий вибір людини.

Література:

- Абульханова-Славская К.А. Время личности и время жизни /К.А. Абульханова-Славская, Т.Н. Березина. - Спб.: Алетейя, 2001. - 304 с.
- Бодалев А.А. Вершины в развитии взрослого человека/А.А. Бодалев. – Спб.: Питер, 2007. – 215 с.
- Леонтьев Д.А. Психология смысла /Д.А. Леонтьев. – М.: Смысл, 2003. – 478 с.

Ташматов В'ячеслав Абдулаєвич, м. Одеса, аспірант кафедри диференціальної і спеціальної психології ОНУ імені І.І.Мечникова

ПЕРСИСТЕНТНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК ОСНОВА ІІІ ЗРІЛОСТІ

У вузькому смислі persistent перекладається українською мовою як

«наполегливий» і служить засобом опису людини, її поведінки і вчинків, отже, несе в собі оцінний компонент значення. У широкому смислі лексема *persistent* виступає характеристикою не людини та її діяльності, а реалій довкілля, природних явищ або ж деяких абстрактних понять. В цьому випадку *persistent* має значення «постійний», «стійкий», найчастіше не містить компонента оцінюваності, а є швидше об'єктивною характеристикою явища. В психологічному контексті персистентність забезпечує реалізацію потенціалу особистості; слугує внутрішньою умовою організації життєдіяльності людини, регулятором найважливіших моральних цінностей.

Персистентність, на наш погляд, не лише має специфічну психологічну структуру, але й залежить від умов засвоєння особистістю досвіду просоціальної поведінки. Востребуваність даної тематики наукового дослідження полягає в тому, що нині залишаються недостатньо вивченими взаємозв'язки різних психологічних складових персистентності, можливості їх індивідуально-типових поєднань. Крім того, проблема персистентності особистості в нашій країні є досить новою і маловивченою; не здійснювалися спроби виявити внутрішню структуру загального конструкту персистентності та його значення для формування цілісної, зрілої особистості.

Попереднє опрацювання даної проблеми дозволяє припустити, що: психологічна структура персистентності є багатовимірним та біполярним утворенням, що обумовлюється приналежністю до індивідуально-особистісного рівню; індивідуально-типові варіанти реалізації персистентності співвідносяться з ціннісними орієнтаціями особистості і параметрами її професійної діяльності. На наш погляд, теоретична значущість дослідження персистентності особистості полягає в тому, що здійснене комплексне вивчення персистентності та основних компонентів, що складають її цілісний конструкт, вносить суттєвий вклад в системні дослідження індивідуальності, найбільш актуальні в сучасній загальній і диференціальній психології. Зокрема, в даному дослідженні може бути продовжена розробка концептуальних основ порівняльного і індивідуально-типового підходу у рамках системно-функціональної концепції особистості і індивідуальності, а запропонована авторська типологія можливих поєднань окремих компонентів загального конструкту персистентності також істотно

доповнює дослідження цього феномену у вітчизняній загальній та диференціальній психології.

Теоретичним підґрунтям для диференціації персистентних особистостей ми вважаємо наступне:

1. Внутрішні відмінності загального конструкту персистентності проводяться передусім в залежності від прояву життєвої енергії суб'єкта, яка є стійкою характеристикою, сила і спрямованість якої проявляються вже на ранніх етапах онтогенеза.

2. У диференціаціях персистентних особистостей повинні враховуватися поєднання особистісних якостей, які дозволяють визначити основні конструкти персистентних осіб.

3. Важливим в класифікації є те, що у загальний конструкт «персистентність» входять як позитивні, так і негативні особистісні якості.

4. Аналіз негативних якостей, які можуть вплинути як на розвиток особистості, так і на розвиток суспільства, дозволяють створити загальну стратегію формування персистентності.

Оскільки персистентність представляє собою інтегральний конструкт, ми припускаємо, що її основними складовими можуть бути:

1. Потреба в активній діяльності - спрямована на благо сім'ї, малої групи.

2. Позитивна компліментарність - симпатія до «своїх», які представляють найближче оточення, і терпиме ставлення до «чужих».

3. Лідерство - в малій групі.

4. Прояв вольових зусиль в досягненні мети - проявляється тільки в подоланні зовнішніх перешкод в досягненні цілей найближчого оточення.

5. Адаптивність - знаходять способи пристосування до умов зовнішнього середовища, що змінюються.

6. Прагнення до здорового способу життя - для створення здорової сім'ї [3].

Таким чином, для персистентів характерна адаптивність, яка характеризується умінням пристосовуватися до умов зовнішнього середовища, при цьому рівень їх адаптивності може бути різним (високим, середнім, низьким).

Література

Биглов Ю.Ш. Пассионарність, Л.Н.Гумилев и попытка диалога с «Гумилевцами» /Ю.Ш.Биглов. – Электронный ресурс: www.gumilevica.ru.

Бойко В.В. Энергия эмоций в общении: взгляд на себя и на других /В.В.Бойко. - М:Информационно-издательский дом “Филинь”, 1996. 472 с.

Гумилев Л.Н.Этногенез и проблемы этнической психологии /Л.Н.Гумилев, М.И.Коваленко //Актуальные проблемы этнической психологии. – Тверь, 1992. – С.43-47.

Ямницький Олександр Вадимович, м. Одеса, аспірант
*Південноукраїнського національного педагогічного університету імені
К.Д.Ушинського*

ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ

В сучасних умовах дослідження особистості фахівця в області практичної психології набуває особливого значення: соціальне та психологічне здоров'я суспільства багато у чому буде залежати від того, наскільки вищій професійній школі вдасться сформувати такий тип спеціаліста, який відрізняється професійно-значимими характеристиками, адекватними новим соціальним умовам та вимогам професії. З іншого боку, обрана професія та робота за спеціальністю відіграють важливу роль у житті кожної людини та суттєво впливає та її стан та самопочуття: вдало обрана професія підвищує самооцінку, самоповагу та позитивне уявлення особистості про себе, взагалі, підвищує рівень якості життя. Тому, для молодшої людини, яка обрала професію практичного психолога, важливо не тільки зробити правильний вибір, але й дотримуватися його в подальшому.

Успіх в діяльності практичного психолога залежить передусім від якісних особливостей і рівня розвитку процесів мислення самого психолога, оскільки ефективність його діяльності зрештою визначається тим, наскільки успішно він зміг визначити причини того або іншого